

Rinnakkaistallentaminen ja organisaation julkaisupolitiikka

Pekka Olsbo

Jyväskylän yliopiston kirjasto

URN:NBN:fi:jyu-201601131103

14.1.2016

Avoimen tieteen osaajakoulutus

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Suomen avoin tiede ja tutkimus -hanke

- ❏ Tavoitteena on, että vuoteen 2017 mennessä Suomi nousee johtavaksi maaksi tieteen ja tutkimuksen avoimuudessa.
- ❏ Julkaisujen avoimen saatavuuden osalta tavoitteena on, että vuonna 2017 kaikki suomalaisen tutkimusjärjestelmän tuottamat julkaisut ovat avoimesti käytettävissä (vihreä tai kultainen Open Access), ja niiden säilyvyys on taattu.

([Avoimen tieteen ja tutkimuksen tiekartta 2014–2017](#))

Kaikkien julkaisujen avoimuus ja säilyvyys taattu

- Kaikkia tutkimusjulkaisuja ei voi julkaista kultaisen avoimuuden kautta OA-lehdissä.
 - kustannukset karkaavat käsistä
 - suomalaisen tieteen vaikuttavuus kärsii
 - JUFO; alle 10 % jufon lehdistä oa-lehtiä
- Säilyvyyden takaaminen edellyttää julkaisujen saamista kansallisen pitkäaikaissäilytyksen piiriin.
- Rinnakkaistallentaminen on saatava osaksi jokaisen tutkimusorganisaation normaalia toimintaa

Rinnakkaistallentaminen Suomessa

- Rinnakkaistallennus vahvassa nosteessa, erityisesti Aalto ja JY.
- Aalto-yliopistossa talletettu urakalla vanhoja ”green” julkaisuja yli 1000 kpl.
- Vuoden 2015 osalta tiedot vielä keskeneräisiä.
- Suomen rinnakkaistallenteiden kokonaismäärä on kaksinkertaistunut vuodessa!

Rinnakkaistallentamisen tilanne

30.12.2015

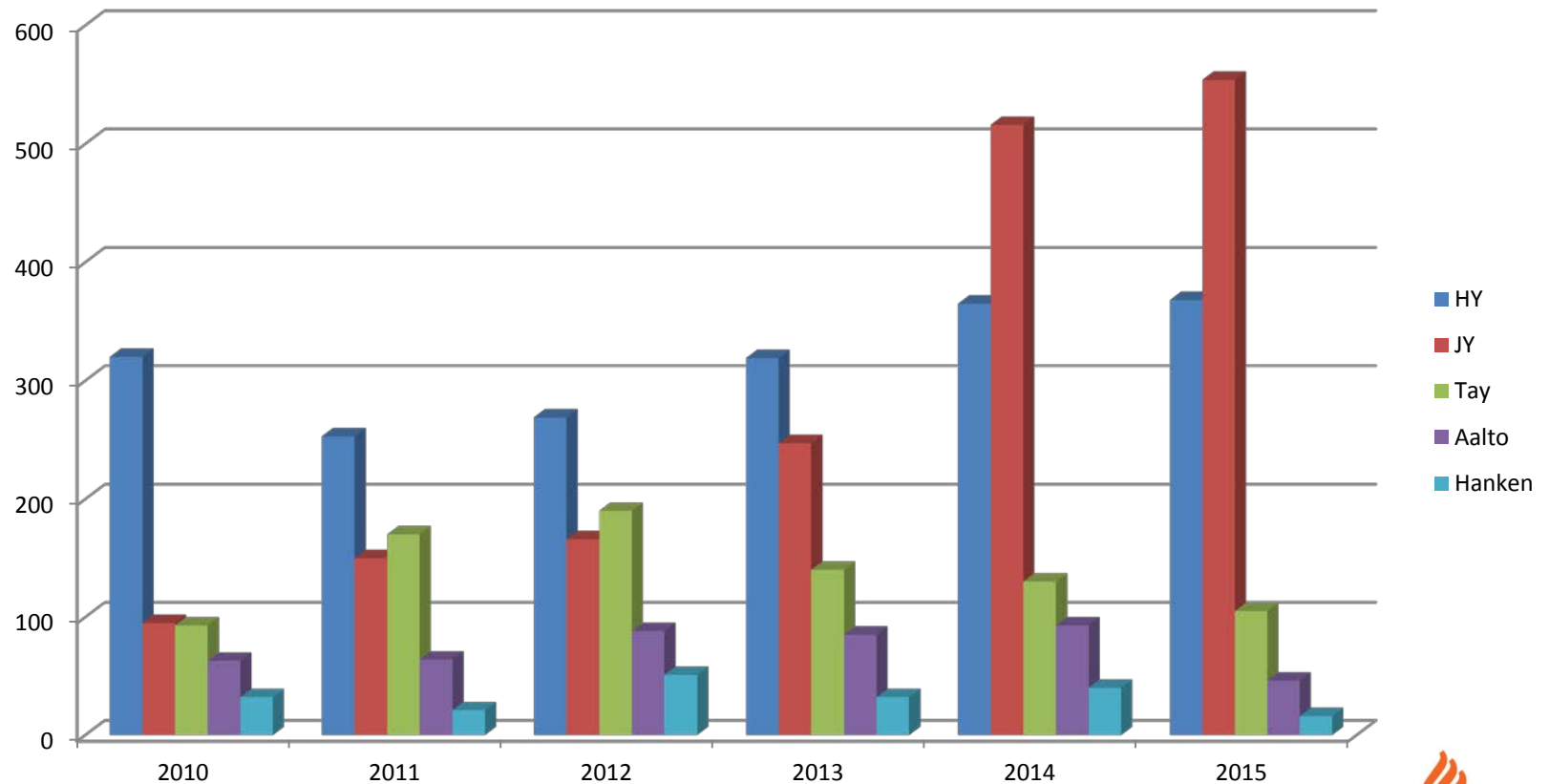
Yliopisto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-2015
HY	320	253	269	319	365	368	1894
JY	95	150	166	247	516	554	1728
Tay	93	170	190	140	130	105	828
Aalto	63	64	88	85	93	46	439
Hanken	32	21	51	32	40	16	192
Yhteensä	603	658	764	823	1144	1089	5081

Vuosina 2010-2015 julkaistujen artikkelien rinnakkaistallenteet julkaisuarkistoissa

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Rinnakkaistallentamisen tilanne 30.12.2015

Vuosina 2010-2015 julkaistujen rinnakkaistalletettujen artikkelien kokonaismäärät eri yliopistoissa

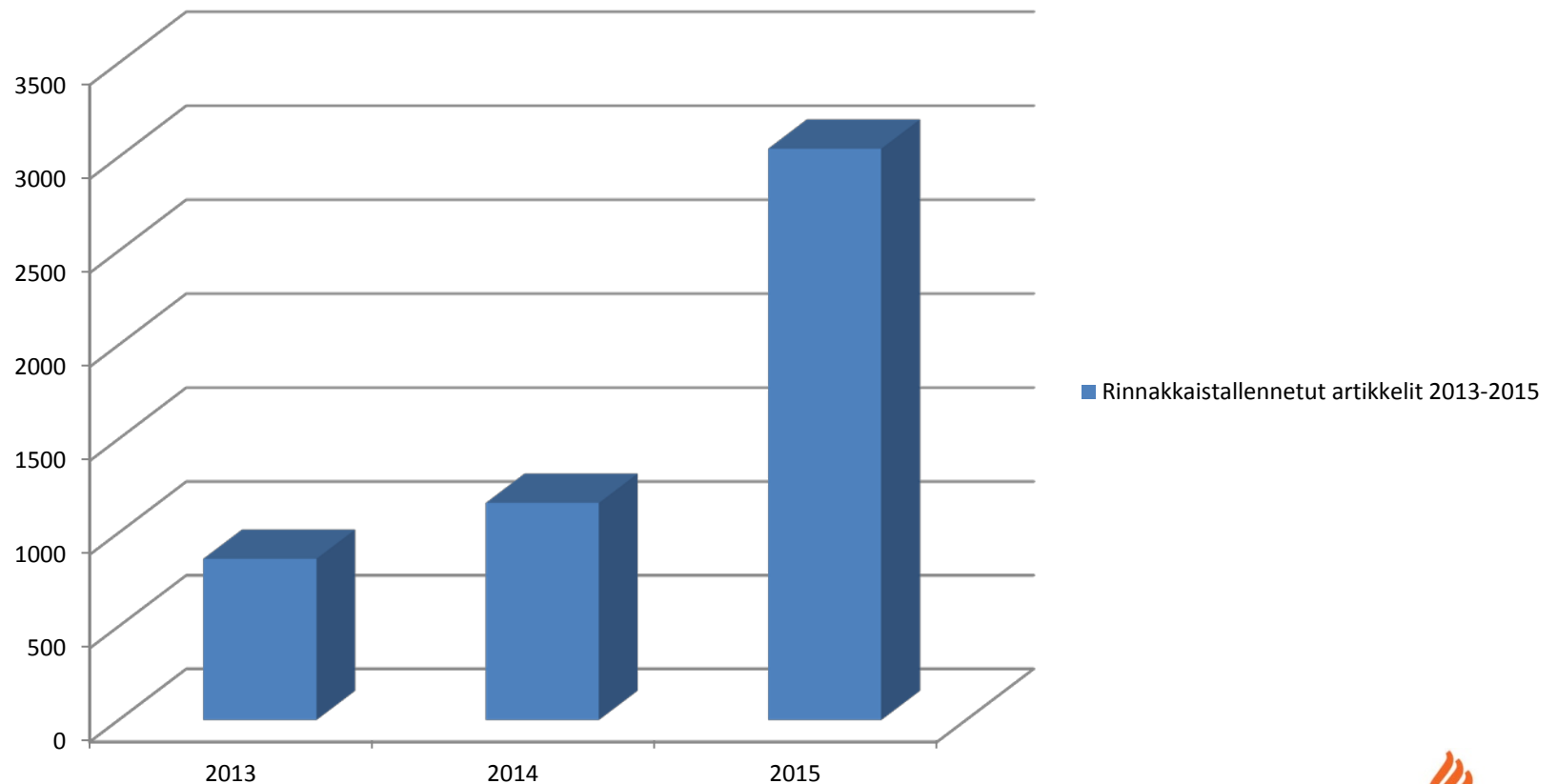

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

14.1.2016

Avoimen tieteen osaajakoulutus

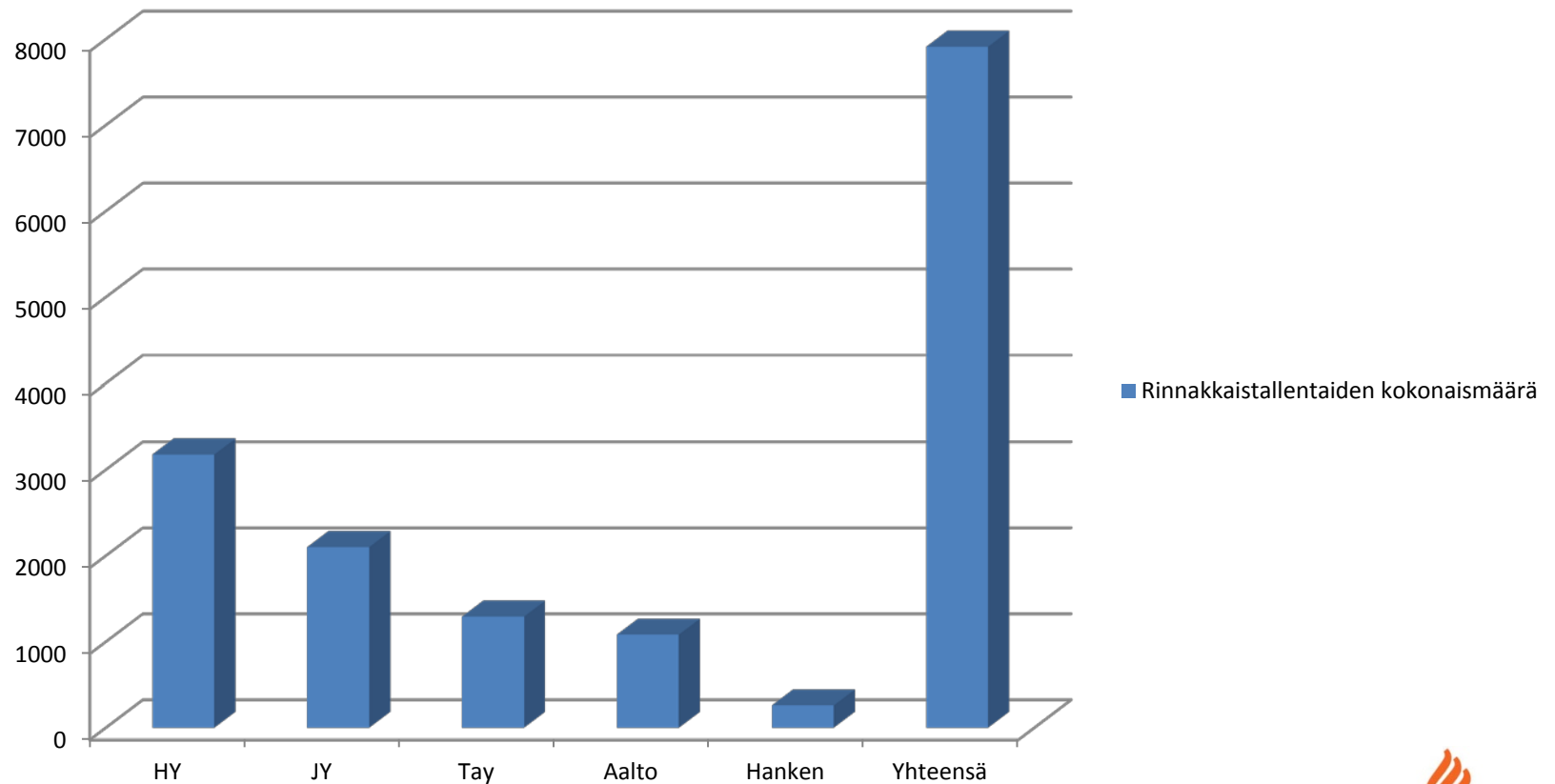
Rinnakkaistallentamisen tilanne 30.12.2015

Rinnakkaistallennettujen artikkelien yhteismäärä vuosina 2013-2015

Rinnakkaistallentamisen tilanne 30.12.2015

Rinnakkaistallennettujen artikkelien kokonaismäärä eri yliopistoissa 30.12.2015

14.1.2016

Avoimen tieteen osaajakoulutus

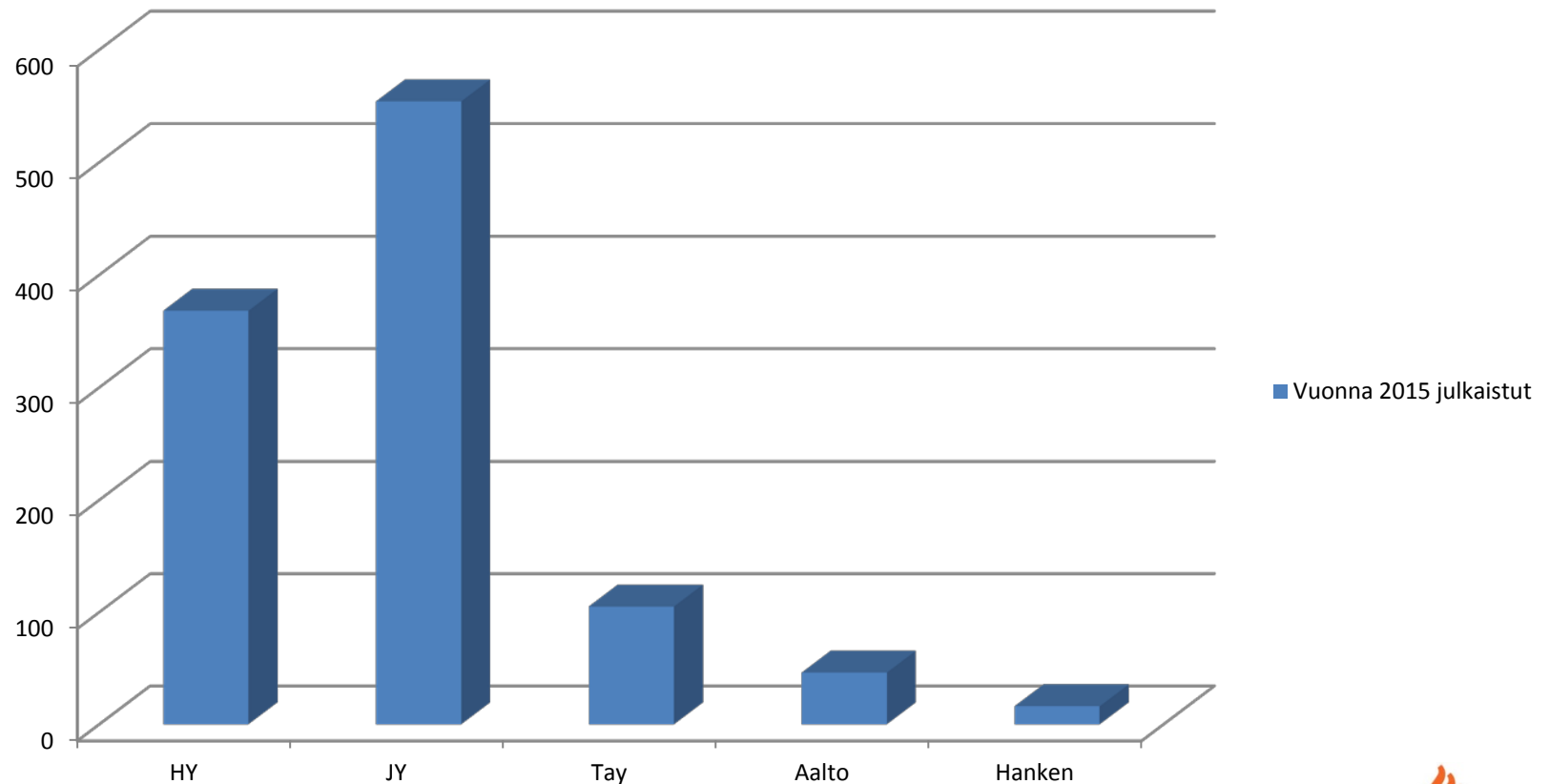

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Rinnakkaistallentamisen todellisuus

- Vuonna 2015 rinnakkaistallenteiden määrä kehittyi ennätysvauhtia, mutta mitä oikeasti tapahtui?
 - Aalto-yliopiston kirjasto tallensi yli 1000 vanhaa, jo alun perin oa-julkaisua.
 - Helsingin tilanne ei kehittynyt juurikaan.
 - Tampereen rinnakkaistallenteet vähenivät.
 - Hanken tallensi etupäässä vanhoja julkaisuja
 - Vain Jyväskylässä uusien rinnakkaistallenteiden määrä kasvoi selkeästi

Vuoden 2015 julkaisut ja rinnakkaistallentaminen

Vuoden 2015 julkaisut julkaisuarkistoissa (tilanne 30.12.2015)

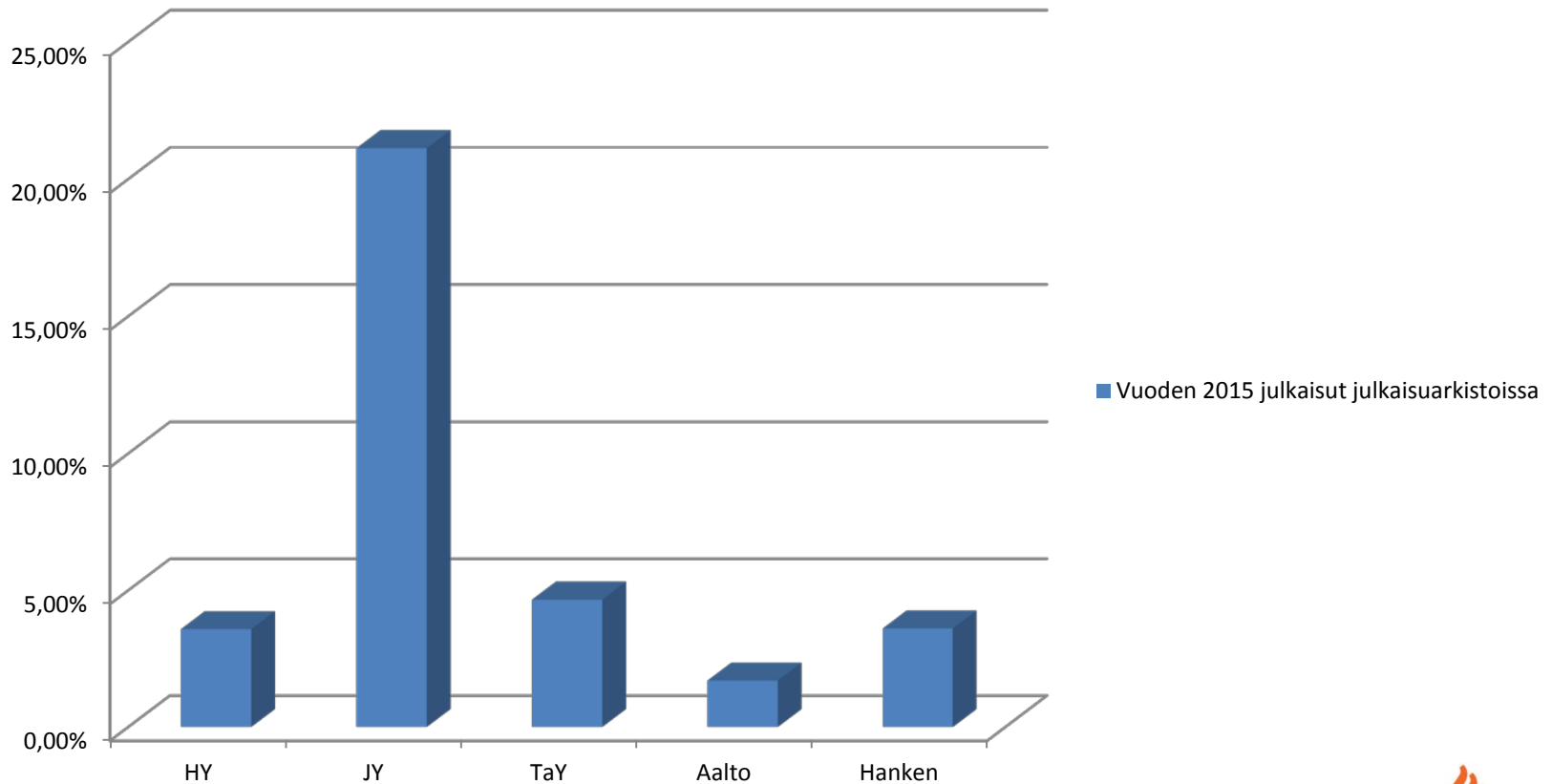
14.1.2016

Avoimen tieteen osaajakoulutus

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Rinnakkaistallenteiden suhde julkaisujen kokonaismäärään

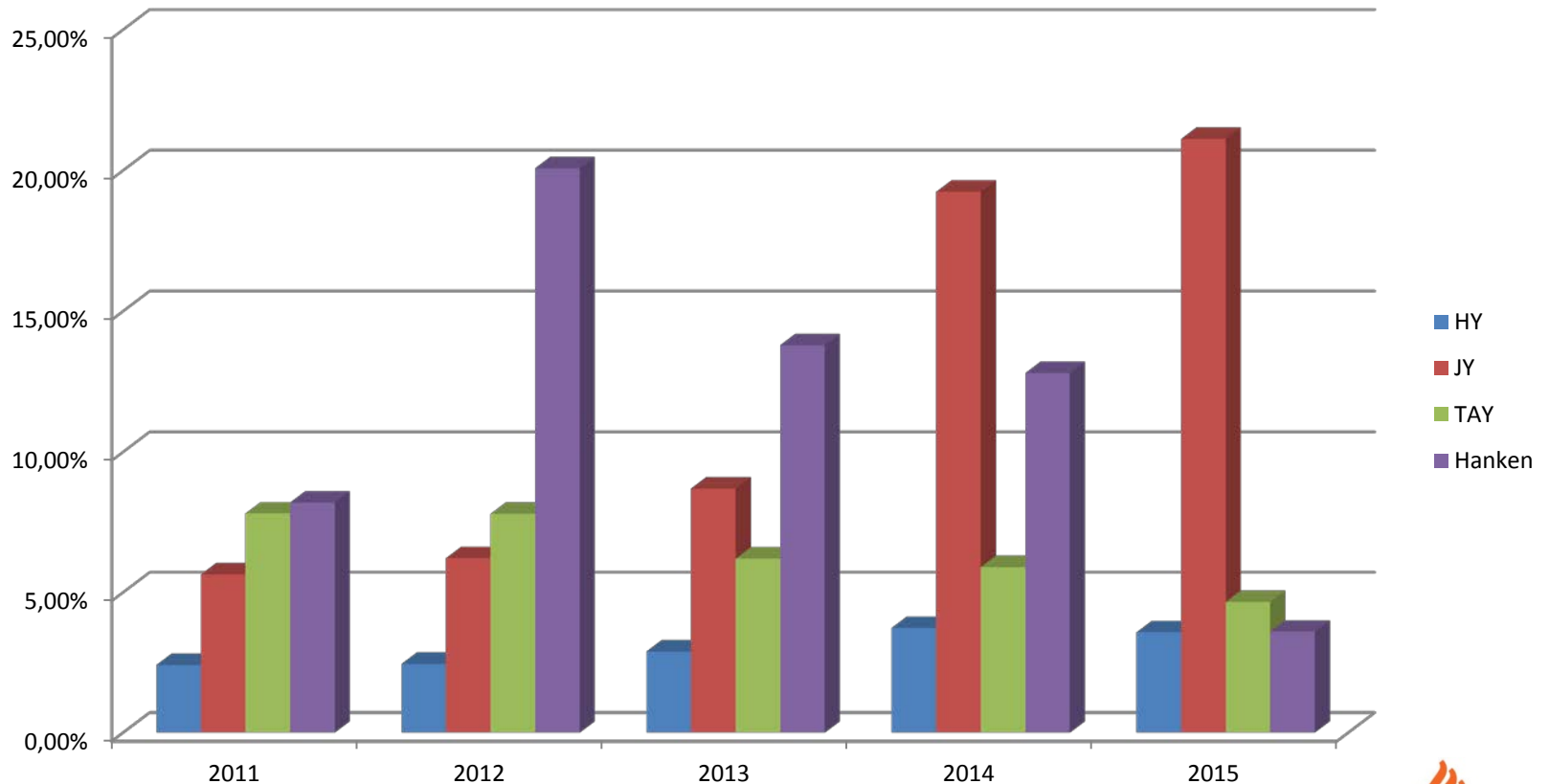

Vuoden 2015 rinnakkaistallenteiden ja julkaisujen kokonaismäärän suhde (rinnakkaistallenteet omassa julkaisuarkistossa/julkaisut tutkimustietokannassa)

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Rinnakkaistallenteiden suhde julkaisujen kokonaismäärään

Vuosien 2011-2015 rinnakkaistallenteiden ja julkaisujen kokonaismäärän suhde (rinnakkaistallenteet omassa julkaisuarkistossa/julkaisut Juulissa (2015 tutkimustietokannassa))

Yhteenvetoa Suomen tilanteesta

- ❏ Aalto-yliopiston kirjasto ja Hanken ovat osoittaneet, että ryhtymällä toimeen on vanhempia tutkimusjulkaisuja varsin helppo saada isokin määrä julkaisuarkistoon.
- ❏ Mutta meillä on suuri ongelma saada rakennettua uusien julkaisujen rinnakkaistallennusprosessi sellaiseksi, että se tuottaisi merkittävä tulosta.
- ❏ Toistaiseksi tähän on kyetty vain Jyväskylän yliopistossa

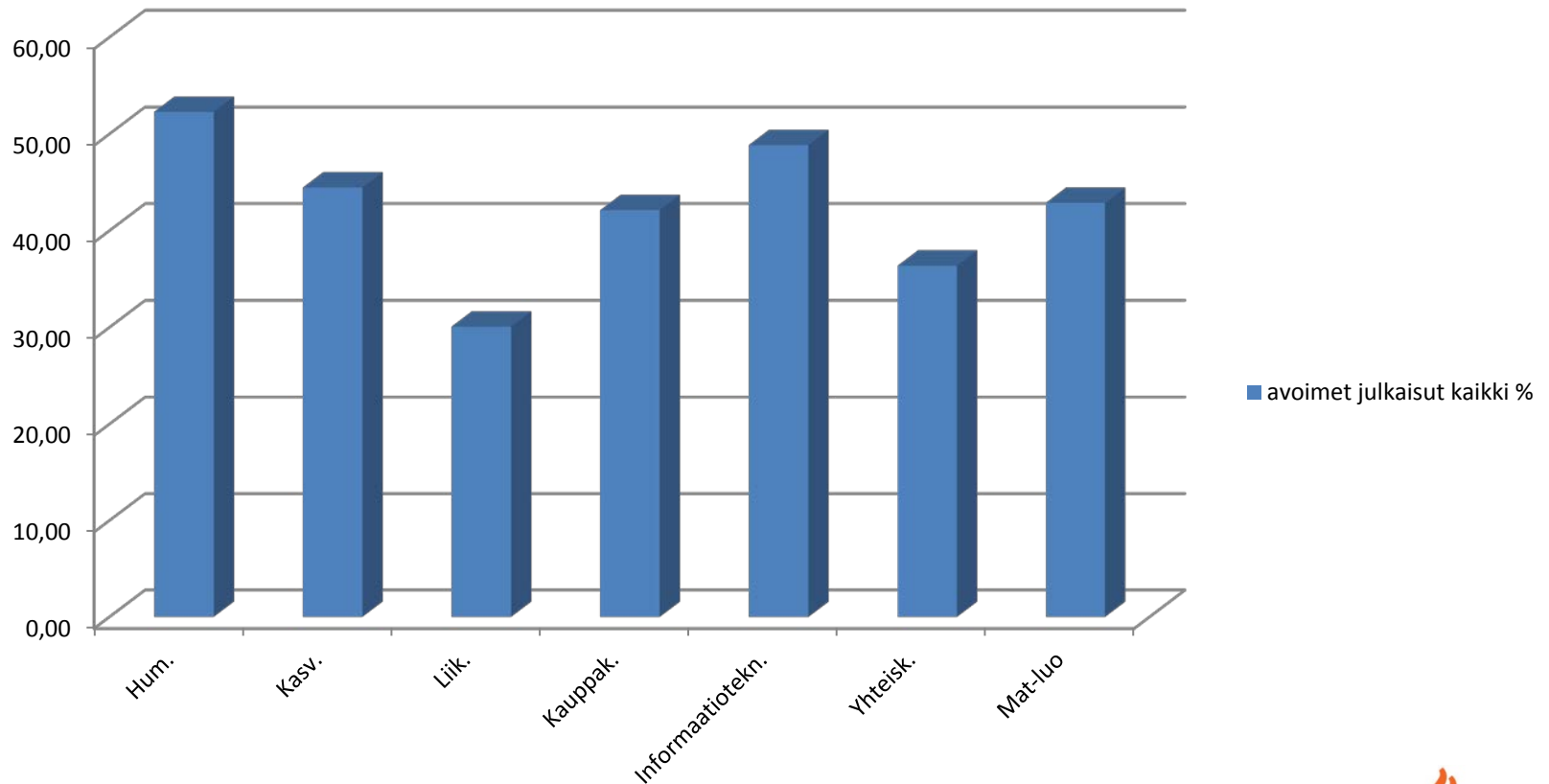
Tarkemmin Jyväskylän yliopistosta

	Avoimuus kaikki julkaisut	Rinnakkaistal- lennus kaikki julkaisut	Avoimuus Vertaisar- vioidut	Rinnakkais- tallennus Vertaisar- vioidut
2014	39 %	23 %	36 %	27 %
2015	43 %	32 %	42 %	34 %
muutos	+ 4 %	+ 9 %	+ 6 %	+ 7 %

Lähde: Jyväskylän yliopiston tutkimustietojärjestelmä TUTKA (tilanne 30.12.2015). Rinnakkaistallenteissa huomioitu myös muihin kuin JYXiin talletetut.

Tiedekuntakohtaiset tulokset JY

Tiedekuntakohtaiset julkaisujen avoimuusprosentit 2015

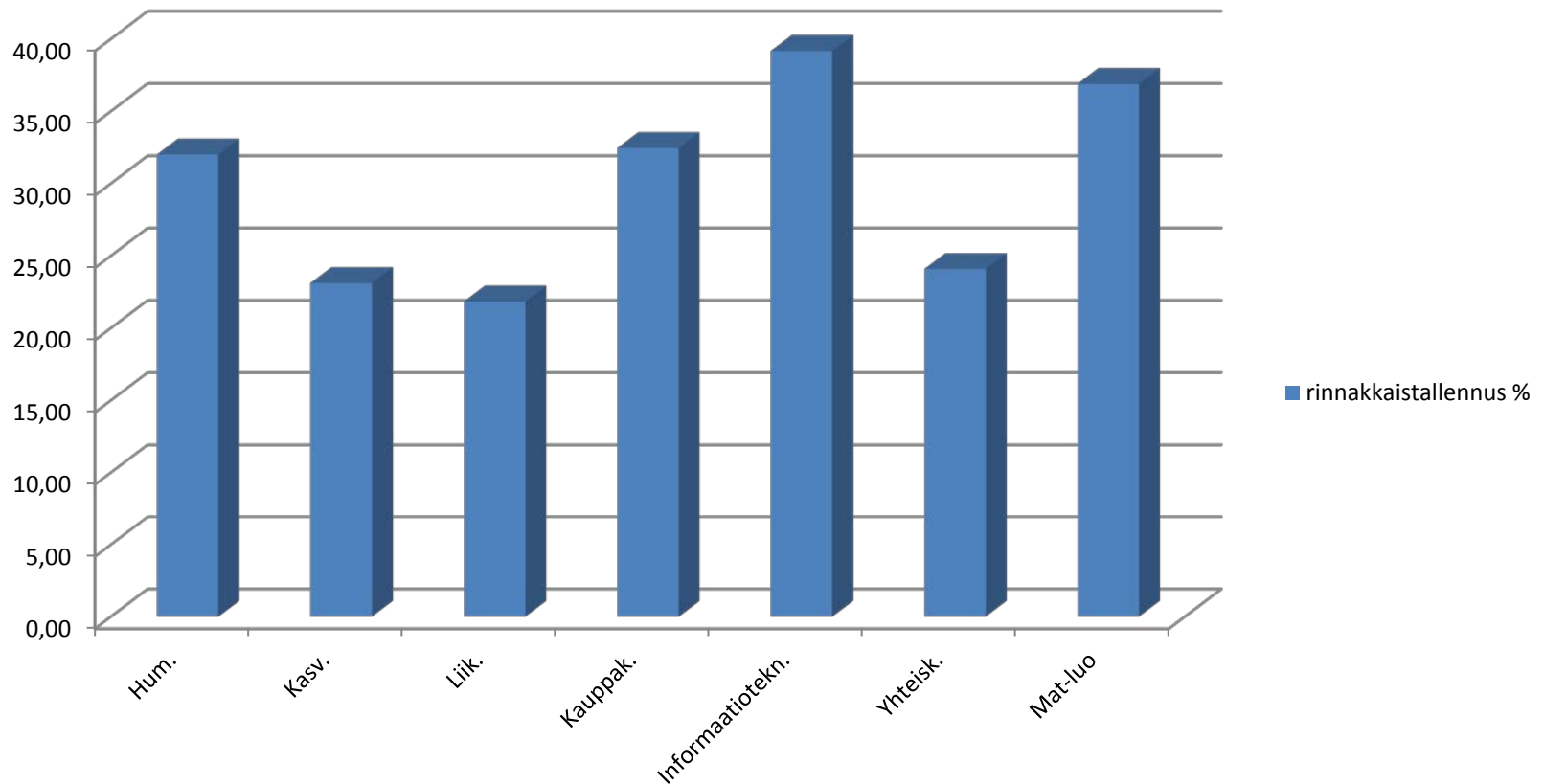
14.1.2016

Avoimen tieteen osaajakoulutus

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Tiedekuntakohtaiset tulokset JY

Tiedekuntakohtaiset julkaisujen rinnakkaistallennusprosentit 2015

Mitä menestyvä avoimuus/julkaisupolitiikka edellyttää?

Esimerkkejä Euroopasta

- Hyvin suureen katteeseen pääsevät
 - [Université de Liège](#): Rehtorin suositus 2007, rinnakkaistallennus pakolliseksi 17.9.2014.
 - [University of Southampton](#); Rinnakkaistallennus pakollista vuodesta 2008.
- Yhteistä näille yliopiston johdon voimakas näkemys ja näkyvä tuki sekä vaatimus tiedostojen tallentamisesta – ei tallennusta, julkaisua ei ole olemassa.

Mitä menestyvä avoimuus/julkaisupolitiikka edellyttää?

Lisää esimerkkejä Euroopasta

Hyvinä pidettyjä

- [Gentin yliopisto](#): Mandaatti 2010, rinnakkaistallennus pakolliseksi 2012 lopussa.
- [University of Edinburgh](#); Tunnettu avoimuuden edistäjä, rinnakkaistallennus kuitenkin pakolliseksi vasta 2016.

Mutta Gentin julkaisujen avoimuus vain n. 30 % ja Edinburghin n. 40 %.

Yhteenvetoa ja päätelmiä

- ❏ JY:n esimerkki on osoittanut, että kohtuullisiin tuloksiin uusien artikkelien tallentamisessa päästään myös suhteellisen nopeasti keskittämällä toiminnot.
- ❏ CRIS-julkaisuarkisto -yhteistyön merkitys kehitykselle valtavan suuri; Tampereella, Itä-Suomessa ja Oulussa ongelmia mm. tämän vuoksi.
- ❏ Jos vaan tahtoa löytyy päästään vuoden 2016 aikana Suomessa yli 10 000 rinnakkaistalletetun artikkelin rajan.
- ❏ Rinnakkaistallentamisesta tehtävä osa normaalia toimintaa – se on suomalaisen tieteen säilyttämisen, näkyvyyden ja menestyksen edellytys.

Kiitos

Pekka Olsbo
Julkaisupäällikkö
Jyväskylän yliopiston kirjasto
pekka.olsbo@jyu.fi
0505818355

14.1.2016

Avoimen tieteen osaajakoulutus

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ